

سم‌شناسی بالینی و مسمومیت‌ها

تشخیص و درمان

دکتر محمد حسین اصغری
دستیار تخصصی، رماک، رزی توکسیکولوژی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

عماد قبادی
دانشجوی دکترای عمومی داروسازی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

اولین و جامع‌ترین درسنامه مصور سم‌شناسی بالینی با
آرائه‌ی علائم بالینی به صورت تصویری

شماره کتابشناسی ملی	۶۶۵۸۹۳۱
عنوان و نام پدیدآور	سم‌شناسی بالینی و مسمومیت: تشخیص و درمان (اولین و جامع ترین دستنامه مصور سم‌شناسی بالینی با ارائه‌ی علائم بالینی به صورت تصویری) / برایان تی کلاس، تراویس بروس؛ مترجمین محمدحسین اصغری، عماد قبادی
مشخصات نشر	تهران: انتشارات اطمینان، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۳۱۱ص: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی)؛ ۱۶/۵ × ۱۶/۵ س.م.
یادداشت	عنوان اصلی: Toxicology in a box، ۲۰۱۳
موضوع	سم‌شناسی
موضوع	Toxicology
موضوع	مسمومیت - تشخیص
موضوع	Poisoning -- Diagnosis
موضوع	مسمومیت - درمان
موضوع	Poisoning -- Treatment
رده بندی دیویی	۹/۶۱۵
رده بندی کنگره	۱۳۹۶۸۷۳/۷۸۱۲۱۱
سرشناسه	کلاس، برایان تی. Kloss, Brian T.
شناسه افزوده	بروس، تراویس
شناسه افزوده	Bruce, Travis
شناسه افزوده	اصغری، محمدحسین، ۱۳۶۶ -، مترجم
شناسه افزوده	قبادی، عماد، ۱۳۷۳ -، مترجم
وضعیت فهرست نویسی	فیا

EP انتشارات اطمینان

کتاب سم‌شناسی بالینی و مسمومیت‌ها (تشخیص و درمان)
ترجمین دکتر محمدحسین اصغری - عماد قبادی
ناشر: انتشارات اطمینان
طرح جلد و صفحه آرایی: نلیه نشر اطمینان
نوبت چاپ اول - ۱۳۹۶
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ و صفحه‌آرایی: پارسین
شابک: ۹۷۸-۶۰۲-۷۸۱۲-۹۲-۱
بها: ۲۵۰۰۰ تومان

با ارسال پیامک به شماره ۰۲۱۶۶۵۶۲۲۴۷ در جریان تازه‌های نشر ما قرار می‌گیرید
ارسال عدد ۱ پیوستن به گروه مشترکین
ارسال عدد ۲ دریافت تازه‌های کلیه کتب ناشران پزشکی، پرستاری، مامایی، پیراپزشکی و دندانپزشکی
ارسال عدد ۳ ارسال تازه‌های نشر به صورت پست الکترونیکی
www.etminanpub.com

توجه: تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است.

این کتاب مشمول قانون حمایت از مولفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۱/۱۱ و قانون ترجمه و تکثیر کتب، نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۰/۱۰/۱۶ می‌باشد.
بازنویسی، خلاصه برداری یا برداشت بخشی از متن، شکل‌ها یا جدول‌های کتاب و انتشار آن در قالب کتاب‌های ترجمه، تالیف، خلاصه، جزوه، تست یا نرم افزار بدون اجازه کتبی از ناشر، غیرقانونی و شرعاً حرام بوده و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

دفتر مرکزی انتشارات: خیابان جمهوری، خیابان پیروز، پلاک ۴۱، طبقه اول تلفن: ۶۶۵۶۲۲۴۷ - ۶۶۹۰۲۰۲۸
شعبه ۱: تهران، ضلع جنوب شرقی میدان انقلاب، پلاک ۲۰، فروشگاه بیات، واحد پزشکی، تلفن: ۶۶۹۶۸۰۶۴

کتاب Toxicology in a box مجموعه‌ای از تصاویر آموزنده و توضیحاتی جامع در رابطه با سم‌شناسی بالینی است که با هدف آموزش مسمومیت با انواع داروها و سموم و روش‌های کنترل و درمان آنها جمع‌آوری شده است. با توجه به اهمیت روز افزون انواع مسمومیت‌ها و لزوم آشنایی کادر درمان با کلیات و روش‌های درمان این موارد، اهمیت وجود کتابی که قابلیت آموزش سریع و آسان این موضوع را داشته باشد دوچندان می‌شود. در هر صفحه از این کتاب یک سندرم مسمومیت و یا یک سم توضیح داده شده به صورتی که در ابتدا توضیحات مختصر و مفید در مورد علائم و نشانه‌ها، مکانیسم عمل، درمان و نکات بالینی ارزشمند در مسمومیت‌ها آورده شده و در صفحه مقابل، شکلی حاوی مهمترین نکات و علائم مربوط به مسمومیت به صورت تصویری به همراه کلیدواژه‌هایی مختصر (Mnemonic) نوشته شده تا اینکه به ذهن سپردن مطالب آسان و جذاب شود. در تصویر و طنز آمیز با مسائل بالینی به پزشکان، داروسازان، پرستاران، دانشجویان و دیگر عزیزان عرصه درمان، کمک می‌کند که حتماً و سبب از مطالب و نکات مهم را به سرعت به حافظه تصویری خود بسپارند که این امر، یادآوری سریع مطالب را نیز موجب می‌شود. دانشجویان رشته‌های مختلف می‌توانند از این مجموعه برای مطالعه و جمع‌بندی سریع مطالب و نکات زدن اطلاعات خود استفاده نمایند. امیدواریم با ترجمه‌ی این کتاب بسیار ارزشمند، قدم کوچکی در ارتقای سطح علمی جامعه پزشکی برداشته باشیم.

از مدیریت محترم انتشارات اطمینان، جناب آقای سید اطمینان، که با فراهم کردن شرایط مناسب و حمایت‌های خردش از این کتاب، سبب شدند تا کتاب با بهترین کیفیت چاپ شود، نهایت تشکر را ابراز می‌کنم.

دکتر محمد حسین اصغری

عماد قاسمی

فهرست مطالب

فصل ۱: آشنایی با سم شناسی

۱۲	رویکرد درمانی در بیمار مسموم
۱۴	اختصار CRASH - کاهش فشار خون
۱۶	اختصار CT SCAN - افزایش فشار خون
۱۸	اختصار PANTS - هایپرونتیلیسیون
۲۰	اختصار Slow - هایپوونتیلیسیون
۲۲	اختصار PACED - برادیکاردی
۲۴	اختصار FAST - تاشیکاردی
۲۶	اختصار SALEM TIP - سموم القاکنده‌ی نیستاکموس
۲۸	اختصار CCC SAND - سموم ایجادکننده اریتم
۳۲	اختصار E PANDA - داروهایی که موجب سیانوز می‌شوند
۳۰	اختصار A CAT MUDPILE - اسیدوز متابولیک به همراه آنیون گپ
۳۴	اختصار MUD UP - اسیدوز متابولیک بدون شکاف
۳۶	اختصار GET A CHIP - سموم رادیوآپک
۳۸	اختصار OTIS CAN BELL - سموم القاء کننده‌ی تشنج
۴۰	اختصار The Nose Knows - سموم با بوی زننده
۴۲	حتی یک قرص می‌تواند سنده باشد
۴۴	اختصار RATS B PANIC - سموم موش‌کش
۴۶	تداخلات دارویی وارفارین

فصل ۲: سندرم‌ها و منابع کلاسیک مسمومیت

۴۸	سندرم مسمومیت آنتی کولینرژیک
۵۰	منابع آنتی کولینرژیک
۵۲	سندرم مسمومیت کولینرژیک
۵۴	ارگانوفسفرها
۵۶	کاربامات‌ها
۵۸	سندرم مسمومیت اپیوئیدی
۶۰	سندرم مسمومیت با آرام‌بخش / خواب‌آورها
۶۲	منابع آرام‌بخش / خواب‌آورها
۶۴	سندرم مسمومیت سمپاتومیمتیک

فصل ۳: سمیت ارگان‌ها

۶۶	فیزیولوژی قلب
۶۸	داروهای سمی برای قلب
۷۰	ECG: پهن شدن QRS
۷۲	ECG: طولانی شدن QT
۷۴	داروهای هپاتوتوکسیک

۷۶	داروهای سمی برای گوس
۷۸	پانکراتیت و سموم پانکراس
۸۰	نفروتوکسین‌ها و نارسایی حاد کلیوی

فصل ۴: داروهای مورد سوء استفاده

۸۲	ماریجوانا
۸۴	کوکائین / کراک
۸۶	LSD و سیلوسایبین
۸۸	استنشاق بخارات
۹۰	دکستره متورفان (DXM)
۹۲	نیت‌های حمام
۹۴	آنالوگ‌های کانابینوئید و ماریجوانای صناعی
۹۶	تاماه، روکسی و تریک (GHB)
۹۸	فن‌کلیدین (PCP)
۱۰۲	کراتوم
۱۰۴	سالویا
۱۰۶	نیتروس اکساید
۱۰۸	نیترات‌ها / نیتريت‌ها
۱۱۰	متیلن دی اکسی مت آمفتامین (MDMA)
۱۱۲	بلع‌کننده‌ها (Stuffers) و حمل‌کننده‌های (Packers) مواد مخدر

فصل ۵: بندپایان و گزش‌ها

۱۱۴	کروتالیدها
۱۱۶	الاییده
۱۱۸	عقرب‌ها
۱۲۰	بیوهی سیاه (Latrodectus)
۱۲۲	عنکبوت منزوی قهوه‌ای (Loxosceles)
۱۲۴	عروس دریایی
۱۲۶	حلزون مخروطی
۱۲۸	وسپیده / آبیده (Vespidae/ Apidae)
۱۳۰	فورمیسیده (Formicidae)

فصل ۶: داروهای ضد فشار خون

۱۳۲	مهارکننده‌های کانال کلسیمی
۱۳۴	بتا بلاکرها
۱۳۶	کلونیدین
۱۳۸	مهارکننده‌های ACE
۱۴۰	آلفا بلاکرها

فصل ۷: مسکن‌ها و شل‌کننده‌های عضلانی

۱۴۲	استامینوفن
۱۴۴	سالیسیلات‌ها
۱۴۶	ضد التهاب‌های غیراستروئیدی (NSAIDs)
۱۴۸	کاریسوپرودول (Carisoprodol)
۱۵۰	باکلوفن

فصل ۸: داروهای کاهنده‌ی قند خون

۱۵۲	لوردوز انسولین
۱۵۴	سولفونیل اوره‌ها

فصل ۹: عوامل جنکی

۱۵۶	بول‌زاها
۱۵۸	گازهای اسهال
۱۶۰	گازهای محرک / دل‌تپ
۱۶۲	گازهای - حرکت: حلیت الا
۱۶۴	ریسین
۱۶۶	مسمومیت با تشعشعات
۱۶۸	ترکیبات ضد شورش

فصل ۱۰: سموم ماهی‌ها و زناها / دریایی

۱۷۰	سیگو آتوکسین
۱۷۲	تترودوتوکسین
۱۷۴	اسکومبروئید
۱۷۶	مسمومیت فلجی با صدف (PSP)

فصل ۱۱: الکل‌های سمی

۱۷۸	متانول
۱۸۰	اتانول
۱۸۲	ایزوپروپیل الکل / ایزوپروپانول
۱۸۴	اتیلن گلیکول

فصل ۱۲: سموم انتخابی

۱۸۶	استریکنین
۱۸۸	لوامیزول
۱۹۰	دی‌زیتالیز
۱۹۲	متیل گرانانتین‌ها
۱۹۴	لیتیم
۱۹۶	پتاسیم / هایپر کالمی
۱۹۸	کلشی سین

۲۰۰ وارفارین / سوپرووارفارین

۲۰۲ ایزونیازید

۲۰۴ لوودوپا/ کربی دوپا

۲۰۶ قارچ ها

۲۰۸ متوترکسات (MTX)

۲۱۰ هورمون های تیروئیدی

۲۱۲ بنزو کائین

۲۱۴ بی حسی کننده های موضعی

۲۱۶ دورکننده های حشرات

۲۱۸ ایدازولین ها

فصل ۱۳: ضد افسردگی ها

۲۲۰ مهارکننده های انتخابی بازجذب سروتونین (SSRIs)

۲۲۲ بوپروپیون

۲۲۴ ضد افسردگی های سه حلقه ای (TCA)

۲۲۶ مهارکننده های مونو آمین اکسیداز (MAOIs)

فصل ۱۴: داروهای ضد تشنج

۲۲۸ کاربامازین

۲۳۰ فنی توئین و فوس فنی توئین

۲۳۲ والپروئیک اسید

فصل ۱۵: آنتی سایکوزها

۲۳۴ آنتی سایکوزها

فصل ۱۶: خفه کننده ها

۲۳۶ سیانید

۲۳۸ مونوکسید کربن

۲۴۰ سولفید هیدروژن

فصل ۱۷: آنتی دوت ها

۲۴۲ آنتی دوت: N- استیل سیستئین (NAC)

۲۴۴ آنتی دوت: مسمومیت با سیانید

۲۴۶ آنتی دوت: فومیزول، اتانول و همودیالیز برای الکل های سمی

۲۴۸ آنتی دوت: امولسیون لیپیدی

۲۵۰ آنتی دوت: شلاتورها

۲۵۲ آنتی دوت: درمان با دوز بالای انسولین به همراه گلوکز

۲۵۴ آنتی دوت: گلوکاگون برای اوردوز بتا بلاکرها

۲۵۶ آنتی دوت: آنتی بادی FAB دیگوکسین برای اوردوز با گلیکوزیدهای قلبی

۲۵۸ آنتی دوت: اکتروئاید

۲۶۰	آنتی دوت: شستشوی کامل روده
۲۶۲	آنتی دوت: ایپاک
۲۶۴	آنتی دوت: پرالیدوکسیم / آتروپین
۲۶۶	آنتی دوت: اکسیژن هایپرباریک (HBOT)
۲۶۸	اختصار I STUMBLE، سموم حذف شونده با دیالیز
۲۷۰	اختصار PHAILS برای مواردی که دغال فعال سودمند نمی باشد
۲۷۲	اختصار ABCD- مواردی که دغال فعال در آن سودمند است

فصل ۱۸: سندرم‌ها

۲۷۴	سندرم ترک الک
۲۷۶	سندرم ترک اپیوئیدها
۲۷۸	سندرم سموگلوبینمی
۲۸۰	سندرم سروتو
۲۸۲	سندرم نو، بلتیک باسیم (NMS)
۲۸۴	عوارض جانبی استراییسیدال
۲۸۶	تب بخارات فلزی

فصل ۱۹: فلزات سنگین

۲۸۸	کادمیم
۲۹۰	آهن
۲۹۲	سرب
۲۹۴	جیوه
۲۹۶	آرسنیک
۲۹۸	تالیم
۳۰۰	منیزیم
۳۰۲	هیدروفلوریک اسید (HF)

فصل ۲۰: بلع‌ها

۳۰۴	بلع هیدروکربن‌ها
۳۰۶	بلع مواد خورنده: قلیا
۳۰۸	بلع مواد خورنده: اسید
۳۱۰	بلع باتری‌های دکمه‌ای

A و B و C: همانند سایر بیماران بخش اورژانس، در ابتدا اطمینان حاصل کنید که راه های هوایی بیمار باز باشند (Airways)، و در ادامه تنفس (Breathing) و نبض (pulse=circulation) وجود داشته باشد. در صورت فقدان هر یک از این موارد، مداخله ی سریع ضروری می باشد.

علائم حیاتی: وضعیت دما، ضربان قلب، فشار خون، سرعت تنفس و میزان اشباع اکسیژن به تشخیص مسمومیت کمک کرده و ما را در دسته بندی مسمومیت و یا ورود در یکی از سندرم های شایع مسمومیت راهنمایی می نماید.

تاریخچه: در صورت امکان از اطرافیان فرد مسموم اقدام به دریافت اطلاعات مناسب نمایید، زیرا بیمار مسموم در اکثر موارد غیر قابل اعتماد می باشد. کارکنان آبولانس، اعضای خانواده، شغل فرد، سوابق پزشکی قبلی و ظروف خالی دارو می توانند در تشخیص نوع سم و یا ورود سم کمک کننده باشند.

چه چیز: در روهای در دسترس فرد، شامل دارو های خود فرد، و همچنین روهای اعضای خانواده، دوستان و کودکان را در نظر داشته باشید. در مورد آهسته رهش یا سریع رهش بودن دارو سؤال کنید.

• چه زمانی: دانستن زمان مصرف مواد مشکوک می تواند در نوع درمان و وضعیت بیمار تأثیر گذار باشد. به عنوان مثال برخی از سموم اثرات تأخیری داشته و برخی از پادزهر ها باید در زمان خاصی تجویز شوند.

• دوز: همواره در صورت عدم اطمینان فرض کنید که بیمار بیشترین دوز ممکن را دریافت کرده است. تعداد دارو های باقی مانده در ظروف داروی فرد را شمرده و از تعداد کل تجویز شده کم کنید. فرض کنید که تمام قرص های ناپدید شده در یک وعده مصرف شده اند.

• چرا: آیا علت بلعیدن تصادفی بوده؟ و یا اینکه اشتباه با هدف دستیابی به نتایج درمانی بهتر پیش آمده و یا اینکه این عمل با هدف خودکشی صورت گرفته است؟ پاسخ به تعیین وضعیت بیمار کمک می نماید.

• مصرف هم زمان: مصرف همزمان دارو ها و سموم شایع می باشد؛ الکل شایع ترین مورد مصرف همزمان می باشد.

فیزیکی: علاوه بر علائم حیاتی، بررسی های فیزیکی به تشخیص مسمومیت بالینی کمک می نماید.

- وضعیت روحی: آشفتگی، خواب آلودگی، پارانویا، کاهش سطح هوشیاری، کماتوز
- پوست: مرطوب، خشک، سیانوتیک، اریتماتوز، رنگ پریده، داغ، سرد
- چشم ها: میوز، میدریاز، نیستاگموس، پرخونی ملتحمه، یرقان
- غشاهای مخاطی: مرطوب و در حال ترشح بزاق، خشک و ترک خورده
- قلب/ECG: تاکیکاردی، برادیکاردی، پهن شدن QRS، طولانی شدن QT
- ریه: تاکی پنه، برادی پنه، صداهای ویز، رال و کراکل
- صداهای شکمی: فعالیت بالا، طبیعی، فقدان صدا
- عصبی: هایپررفلکسی، هایپورفلکسی